

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 7. lipnja 2006.

Posebna Petrova uloga u apostolskome zboru

Draga braćo i sestre!

Evandelist Ivan, izvješćujući nas o prvom Isusovu susretu sa Šimunom, bratom Andrijinim, primjećuje jedinstvenu činjenicu: "Isus ga pogleda i reče: Ti si Šimun, sin Ivanov! Zvat ćeš se Kefa! - što znači Petar – Stijena" (*Iv 1,42*). Isus nije običavao mijenjati imena svojih učenika: izuzme li se nadimak "sinovi groma", nadjenut točno određenom prilikom sinovima Zebedejevima (usp. *Mk 3,17*) i nikad više spomenut, On nije nikada dao neko novo ime jednom od svojih učenika. Učinio je to, međutim, sa Šimunom, a to ime, grčki prevedeno kao Petros, ponovit će se više puta u evanđeljima, te će sasvim zamijeniti njegovo pravo ime.

Ova činjenica dobiva posebno značenje vodi li se računa o tome da u Starom zavjetu promjena imena obično uvodi u povjeravanje nekog poslanja (usp. *Post 17,5; 32,28ss, itd.*). Zapravo, Kristov naum da Petru namijeni posebnu ulogu unutar apostolskog zbora vidljiv je iz niza znakova: u Kafarnaumu Učitelj odsjeda u kući Petrovoj (*Mk 1,29*); kad ga mnoštvo pritijesni sa svih strana uz obalu Genezaretskog jezera, od dviju ondje privezanih lađa, Isus bira onu Šimunovu (*Lk 5,3*); kad u posebnim prilikama Isus pozove samo trojicu učenika da ga prate, Petar je uvijek naveden kao prvi u toj skupini: tako je to u slučaju uskrišenja Jairove kćeri (usp. *Mk 5,37; Lk 8,51*), kod Preobraenja (usp. *Mk 9,2; Mt 17,1; Lk 9,28*), za smrtne borbe u Getsemanskom vrtu (usp. *Mk 14,33; Mt 16,37*). Usto, Petru se obraćaju sakupljači hramskog poreza, a Učitelj plaća samo za sebe i za Petra (usp. *Mt 17,24-27*); Petru prvome pere noge za Posljednje večere (usp. *Iv 13,6*) i samo za njega moli da mu ne malakše vjera te on mogne učvrstiti u vjeri ostale učenike (usp. *Lk 22,30-31*).

Sam je Petar, uostalom, svjestan toga svoga posebnog položaja: on je taj koji često, u ime ostalih, uzima riječ tražeći objašnjenje neke teško shvatljive prispodobe (*Mt 15,15*), ili točan smisao nekog propisa (*Mt 18,21*), ili formalno obećanje nagrade (*Mt 19,27*). Posebice je on taj koji spašava situaciju djelujući u ime svih. Tako, kad Isus, oalošćen zbog nerazumijevanja u narodu nakon govora o "kruhu ivota", upita: "Da moda i vi ne kanite otići?", Petrov je odgovor odlučan: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi ivota vječnoga!" (usp. *Iv 6,67-69*). Podjednako je odlučna i ispovijest vjere što je on, opet u ime Dvanaestorice, daje u kraju Cezareje Filipove. Isusu, koji pita: "A vi, što vi kaete, tko sam ja?", Petar odgovara: "Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga ivoga" (*Mt 16,15-16*). Zauzvrat Isus tada daje svečanu izjavu koja, jednom zauvijek, određuje Petrovu ulogu u Crkvi: "A ja tebi kaem: Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju... Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god sveeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima" (*Mt 16,18-19*). Ove tri metafore kojima se Isus služi u sebi su vrlo jasne: Petar će biti stjenoviti temelj na koji će biti položena građevina Crkve; imat će ključeve kraljevstva nebeskoga kako bi prema svome sudu mogao otvoriti ili zatvoriti pristup; konačno, moći će svezati ili odriješiti u smislu da će moći odrediti ili zabraniti ono što bude drao neophodnim zaivot Crkve, koja jest i ostaje Kristova. Tako je očito jasnim slikama opisano ono što će kasnije promišljanje odrediti terminom "prvenstvo jurisdikcije".

Ovaj položaj prvenstva što ga je Isus nakanio dodijeliti Petru susreće se i nakon uskrsnuća: Isus zapovijeda enama da navještaj ponesu Petru, zasebno od ostalih apostola (usp. *Mk 16,7*); njemu i Ivanu trči Magdalena kako bi ih izvijestila o kamenu otkotrljanom s groba (usp. *Iv 20,2*), a Ivan će propustiti Petra kad stignu pred prazan grob (usp. *Iv 20,4-6*); Petar će, potom, biti prvi svjedok ukazanja Uskrsloga među apostolima (usp. *Lk 24,34*; *1 Kor 15,5*). Ta uloga, tako jasno podcrtana (usp. *Iv 20,3-10*), označava kontinuitet između prvenstva što ga je Petar imao u skupini apostola i prvenstva što će ga nastaviti imati u zajednici rođenoj iz uskrsnih događaja, kako to svjedoče i Djela apostolska (usp. *1,15-26*; *2,14-40*; *3,12-26*; *4,8-12*; *5,1-11.29*; *8,14-17*; *10*; itd.). Njegovi se postupci smatraju tako odlučujućima da se odmah moraju naći u središtu opaanja, pa i kritike (usp. *Dj 11,1-18*; *Gal 2,11-14*). Na takozvanom Jeruzalemskom saboru Petar zauzima vodeću ulogu (usp. *Dj 15* i *Gal 2,1-10*), te će Pavao u njemu, kao svjedoku istinske vjere, prepoznati određeno svojstvo "prvoga" (usp. *1 Kor 15,5*; *Gal 1,18*; *2,7s*; itd.). Činjenica, pak, da različiti ključni tekstovi koji se odnose na Petra mogu biti izvedeni iz konteksta Posljednje večere, na kojoj Krist Petru predaje slubu učvršćivanja braće (usp. *Lk 22,31s*), ukazuje na to da Crkva, koja se rađa iz pashalnoga spomen-čina slavljenoga u Euharistiji, u slubi povjerenoj Petru nalazi jedan od svojih konstitutivnih čimbenika.

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Od srca pozdravljam hodočasnike iz Zagreba! Predragi, apostoli su, kršteni Duhom Svetim, posvjedočili čudesnu snagu vjere u Uskrsloga. Ispunjeni i obnovljeni tim istim Duhom pozvani smo biti vjerodostojni navjestitelji novoga ivota u Kristu. Hvaljen Isus i Marija!

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana